

FAU-Sandnes skule
Austfjordvegen 2634
5981 Masfjordnes

Masfjordnes 25.09.2018

Masfjorden kommune
Austfjordvegen 2724
5981 Masfjordnes

Uttale til Masfjorden kommune om samanslåing av ungdomsskular

Bakgrunn

Foreldra sitt arbeidsutval (FAU) ved Sandnes skule viser til skriv frå Masfjorden kommune om samanslåing av ungdomsskular der ein ber om ei uttale i saka. FAU kalla inn foreldra ved skulen til foreldrerådsmøte onsdag 19.09.2018 kl. 18.30 der saka blei drøfta.

Litt historikk

Masfjorden kommune har i snart 40 år hatt ein desentralisert skulestruktur med tre 1-10 skular. Etter først å ha sentralisert radikalt frå 17 til 3 skulekrinsar og deretter ha felles ungdomsskule for heile kommunen frå hausten 1967 fekk Matre mellombels dispensasjon for ungdomsskule i 1974 og deretter Nordbygda frå hausten 1977. I dei siste åra før fullført desentralisering var det felles ungdomsskule Sandnes- Nordbygda med klassar på kring 20 elevar. Etter det vi veit var det to hovudargument for endringsprosessen den gongen: Reisetid og skulen som lokalt samlingspunkt. Dåverande skuledirektør Per Kvist skal som avslutning på møtet han hadde med kommunern om ungdomsskulesaka ha sagt: « Det kan vel ikke tenkes at Masfjorden noen gang går tilbake til en ungdomsskole». Året etter vedtok eit samrøystes kommunestyre tre 1-9 skular.

No ønskjer likevel kommunestyret uttale på korleis ein stiller seg til ei slik reversering, og særleg synspunkt på Sandnes/Nordbygda- alternativet.

Drøfting:

Me meiner:

Foreldrerådsmøtet opplever sakspapira som vanskelege å forhalda seg til. Dette fordi saksopplysningane er noko mangelfulle og verkar lite gjennomdrøfta, noko som lett fører til speulasjonar om kva som «ligg i korta». Møtet skulle ønskt at **Skulestruktur i Masfjorden** vore overskrifta på sjølve saka. Noverande tittel og saksutgreiing gir inntrykk av at samanslåing i ei eller anna form er einaste alternativ.

Endra føresetnadar for å gjera skulestrukturendringar som no vert etterspurd har me litt vanskeleg for å sjå. Elevtalet er om lag det same som i 1980. Reiseavstandane og kommunikasjonane er om lag dei same. Den største endringa er at den digitale kvardagen har kome til. Bygda vår har hatt og har ein livskraftig og

god skule i nærmiljøet, med eit svært godt fagleg og sosialt miljø. Skulen har bygd opp ein trygg kultur med modell-læring der dei eldste er førebilete for dei yngre, og ein pedagogikk tilpassa fådelt skule. Fordelen med små klassar slik som i dag, er at det er eit trygt, godt og forutsigbart miljø, der ein kjenner sine medelevar og vaksne på skulen og har nære vener. Alle blir sett og får målretta støttetilbod når det trengst. Fagleg kan skulen visa til gode elevresultat og elevane greier seg godt både fagleg og sosialt i vidaregåande skule, sjølv om dei der møter ein skule og klassar med langt fleire elevar enn det dei er vane med frå ungdomsskulen. Det er ikkje på våre skular gruppepress og psykiske problem blant elevane er dominerande utfordringar.

Dessutan er skulen eit heilt sentralt samlingspunkt i bygda, og me kan vanskeleg sjå for oss at dette vil halda fram om det skulle bli våre ungdomsskuleelevar som skal bytta opplæringsstad.

Kommentarar til sjølve saksutgreiinga:

Me skjønar delvis rektorane sitt argument for eit «*større fagleg og sosialt miljø*» når klassar på skulane kan bli svært små, men samstundes er desse utfordringane ikkje nye og har historisk sett vorte utnytta med kløkt til det positive. Me er slett ikkje sikre på at det utelukkande er fagleg, pedagogisk og sosialt føremålstenleg med større klassar på same trinn. Det vil heilt klart vera fleire å spela på i kvar klasse pr årssteg, det vil, som det blir sagt, kanskje vera lettare å finna «likesinna», men samstundes vert det lagt opp til fleire elevar pr. lærar. Difor kan dette «spelet» få utslag både på godt og vondt. Aldersblanding opplever me forøvrig som ein stor ressurs i skulekvardagen.

I utgreiinga frå rådmannen vert det også slått fast om samanslåing at «*ungdomane ønskjer det*». Me kjenner ikkje til at det har blitt gjennomført ei spørjeundersøking som konkluderer med dette. Då ungdomsskuleelevane frå vår skule var i dialog med kommunestyret om dette i mai såg elevane både fordelar og ulemper ved ei samanslåing, men totalvurderinga var negativ. Me trur at skuleveg og lokasjon vil bety mykje for kva elevane meiner, både her og der.

Det vert vidare sagt i saksutgreiinga at ei samanslåing vil gjera det «*lettare å få lærarar med rett kompetanse*». Dette har me vanskeleg med å sjå logikken i ettersom færre lærarar skal arbeida i skulen med større grupper og at det er her den økonomiske innsparinga ligg (løn minus skyss). Kva med dei lærarane som i dag arbeider både på småskule- og ungdomstrinn og såleis er med på å dekkja 1-10 skulen sine fagbehov? Kva med dei som blir overtallige? Det vil uansett endring bli ein ungdomsskule der lærarar framleis må vera allsidige og ikkje nødvendigvis har spesialkompetanse i alt det ein underviser i, og ein ytterlegare komplisert kabal med å utnytta dei lærarane som er. Me har vanskeleg for å sjå at fagmiljøet kan bli større. Det vil uansett endring ikkje bli ein ungdomsskule med fleire parallellar over tid, med fagteam og lærarar berre knytt til eitt trinn eller fag. «Stordriftseffekten» vil med andre ord bli minimal.

Me trur det vil kunne vera lettare å gje noko «*betre valgfag/tilvalsfagstilbod*» dersom gruppene er større, men igjen ser me utfordringane som melder seg når lærarpersonalet blir redusert. Den store endringa blir det uansett ikkje.

« Økonomisk innsparing ».

Dei økonomiske innsparingane i redusert personale går i hovudsak med til å dekkja auka skyssutgifter. I saksutgreiinga vert det sagt at skulane har mange nok klasserom som er store nok til å ta eit auka elevtal. Dette stiller me oss noko tvilande til. Me veit at uansett kvar ein ny ungdomsskule blir lokalisert vil det bli behov for bygningsmessige utbetringar som gir plass til opplæring i klasse, gruppe og individuelt, for ikkje

å snakka om den dagen då det eventuelt blir behov for klassedeling innan eitt trinn. For vår skule vil det mellom anna bli behov for å innreia kjellaretasjen i nybygget.

Og kva med kostnader ifht spes.ped/behov for spesiell tilrettelegging?

Dessutan vil bygningsmasse som skulle bli ståande ledig på den skulen som mister ungdomstrinnet ha behov for kontinuerleg vedlikehald.

Det skal ikkje vera slik at det er kommunebudsjettet som skal vera ankerfestet for om samanslåing av to eller tre ungdomsskular skal gjennomførast.

Kvaliteten på læringsutbyttet til elevane, trivsel, livskvalitet, reisetid, reiseveg og døgnrytme— kva gjer dette med motivasjon, følelse av å vera utkvilt/opplagt til ny skuledag, elementære helsebehov fysisk, psykisk og sosialt?

Masfjorden har isolert sett ei etter måten dyr skuleordning, men reint samfunnsøkonomisk meiner me å kunne seia at noverande ordning er og har vore den beste ordninga for kommunen.

«Minst ein skulekrins mister ungdomssteget»

«Mindre miljø på minst ein av skulane, både når det gjeld elevar og lærarar»

«Mindre fagmiljø»

I ei samanslåing ligg det at minst ein skulekrins mister ungdomsskulen. Ringverknadane av dette vil bli store for vår del. Skulen er eit kraftsenter i bygda vår, der eit heilt bygdesamfunn kjenner seg heime, det er bygda sitt «fellesareal» der skulebygget vert fylt med aktivitet i forlenging av skuledagen. Om elevtalet vert redusert med 30%, fokuset for ungdomsskuleelevane vert flytta til ein annan skule, og når ein skule får færre tilsette vil dette sjølv sagt svekka posisjonen og attraktiviteten til skulen, gje negative ringverknader og truleg vera starten på ei nedbygging av eit bygdelag.

Kommunen har i dei siste ti åra hatt folketalsauke som ei hovudsatsing. Ein har no greidd å snu den negative folketalsutviklinga og Masfjorden har dei siste åra opplevd ein svak folketalsauke. Ein føresetnad for å lukkast vidare med dette arbeidet er å tilby livskraftige bygdelag i kommunen. Kva gjer at ein vil busetja seg i ei bygd? I ei spørjeundersøking som vart gjennomført for nokre år sidan med grunnar til å flytta til Masfjorden, kom det fram at kort veg til skule og barnehage var viktige argument. Det er ikkje sikkert det er så attraktivt for unge familiar å flytta hit om det er tre år med lange skulereiser med buss og ferje som ventar i tillegg til allereie lange reiser til vidaregåande skule. Og lange arbeidsreiser for foreldra. Slik me ser det vil dette gå i ein negativ retning for å rekruttera folk til kommunen, gje færre tilflyttarar og gjerne fleire fråflyttarar.

«Lengre skuleveg for fleire»

Nærleik til tilbod betyr mykje for mange. Dette er ein av grunnane til at mange i dag vel å busetja seg i bynære strøk. Masfjorden kommune sin geografi inviterer dessverre ikkje til nærleik. Uansett korleis ein snur seg er transport til/frå det meste som skjer tidkrevjande for svært mange av oss som bur her.

Gjennom meir enn ein mannsalder har ein bygd opp strukturar som gjer at me trass alt har fått til mykje i våre skulekrinsar, og mellom skulekrinsane, sjølv om det er arbeidskrevjande. Lengre skuleveg vil gjera dette endå meir krevjande og slitsamt med tanke på logistikk og tidsbruk. Dette handlar om livskvalitet.

Skuledagen heng tett saman med fritidskulturen. Eit større ungdomsskulemiljø gjer i utgangspunktet at fleire kan treffast, men grunna kommunikasjonar kan det fort verta eit fritidsmiljø der berre dei aller ivrigaste og mest ressurssterke deltek.

Vurdering

For oss handlar dette om ein avveging mellom kva ein oppnår og kva ein mister. Me ser på lengre reiseveg og svekking av lokalmiljø som to av dei aller viktigaste innvendingane til endring i skulestruktur. Den dagen ei bru over fjorden er ferdigstilt, vil mykje stilla seg annleis i skule- og arbeidskvardag, og med tanke på samarbeid og samhandling elles. Ein kan då starta konstruktive strukturendringar i heile oppvekstmiljøet med «noko blankare ark», utan å skapa uro, gjera ting vanskelegare og riva ned det ein har no, men leita etter det beste for kommunen som heilskap.

Me ser inga økonomisk innsparing for kommunen ved å gjennomføra alternativ 1.

Skulestad har så langt ikkje vore tema i diskusjonen om ny skulestruktur. Saksutgreiinga peikar på at dersom lengda på skulevegen skal vera eit argument, talar det for at ein felles ungdomsskule for Sandnes og Nordbygda bør leggjast til Sandnes. Denne argumentasjonen stiller FAU ved Sandnes skule seg bak, slik at når bru er på plass kan eit eventuelt vedtak om samanslåing av ungdomsskulane til Sandnes bli ein realitet som er overkommeleg å jobba saman om å få til.

Konklusjon

Foreldra sitt arbeidsutval (FAU) ved Sandnes skule ser ingen nye tungtvegande argument i saka som tilseier ei endring i skulestruktur og samanslåing av ungdomstrinnet på Sandnes og Nordbygda no. Ei samanslåing av ungdomstrinnet ved Sandnes og Nordbygda er først eit aktuelt tema når brua over fjorden er ferdigstilt.

Venleg helsing

FAU v / Sandnes skule

Linn Lahti, leiar
Lene Kvinge Tvedt
Tina Korsøen Fjellby
Frank Kvinge
Vebjørn Aasgard
Sissel Kvingedal

